

КАЗНА ОДУЗИМАЊА ВОЗАЧКЕ ДОЗВОЛЕ

Проф. др Ђорђе Ђорђевић
Криминалистичко-полицијска академија, Београд

Сажетак: Нови Кривични законик Републике Србије предвидео је у свом систему кривичних санкција одузимање возачке дозволе као нову врсту казне. Ова казна се први пут појављује у нашем кривичном законодавству, али у упоредном кривичном праву не представља новину. Она се може изрећи и као главна и као споредна казна, али се не може изрећи заједно са мером безбедности забране управљања моторним возилом. Казна одузимања возачке дозволе се појављује као корисна новина јер проширује могућности индивидуализације казне и представља могућу алтернативу казни затвора у појединим случајевима, али бројни проблеми у вези са њеним прописивањем и применом у пракси намећу потребу да се одредбе о овој казни детаљније разраде, допуне и измене.

Кључне речи: *кривични законик, кривичне санкције, казне, мере безбедности, одузимање возачке дозволе.*

Казна одузимања возачке дозволе је нова казна у Кривичном законнику Републике Србије која до сада није постојала у нашем кривичном законодавству. Она, међутим, није непозната у упоредном кривичном праву, јер је неки савремени кривични законици под различитим називима предвиђају. Тако је, на пример, ова казна предвиђена у Кривичном законнику Француске

(чл. 131-6, т. 1 и 2, чл. 131-14, т. 1 и чл. 131-16, т. 1),¹ Кривичном законнику Мађарске (чл. 58 и 59),² Кривичном законнику Шпаније (чл. 39, т. д, и чл. 47, т. 1),³ Кривичном законнику Португалије (чл. 69),⁴ и др., док је неки кривични законици предвиђају као меру безбедности, као што је то случај у Кривичном законнику Републике Српске (чл. 61),⁵ Кривичном законнику Хрватске (чл. 78),⁶ Кривичном законнику Македоније (чл. 67),⁷ Кривичном законнику Црне Горе (чл. 74)⁸, а неки кривични законици предвиђају је и као казну и као меру безбедности (са извесним разликама у њиховом одређивању као казне, односно као мере безбедности), како је то прописано у Кривичном законнику Немачке (чл. 44 и чл. 69, 69а и 69б),⁹ Кривичном законнику Словеније (чл. 39 и 68),¹⁰ а што је случај и у нашем новом Кривичном законнику.

Предвиђање казне одузимања возачке дозволе уз паралелно постојање мере безбедности забране управљања моторним возилом у нашем Кривичном законнику захтева одређивање појмовне и садржинске разлике између ове две кривичне санкције. Разлика се мора тражити у сврси примене једне или друге од ових двеју санкција и у условима за њихово изрицање. У том смислу, казна одузимања возачке дозволе треба да оствари, поред опште сврхе кривичних санкција, „сузбијање дела којима се повређују или угрожавају вредности заштићене кривичним законодавством“, и посебну сврху кажњавања која се састоји у „спречавању учиниоца да чини кривична дела и утицању на њега да убудуће не чини кривична дела“, „утицању на друге да не чине кривична дела“ и „изражавању друштвене осуде за кривично дело, јачању морала и учвршћивању обавеза поштовања закона“, што значи да она треба да остварује и специјалну и генералну превенцију. Као таква, ова казна, као и све друге казне, има и репресиван и превентиван карактер.¹¹ Насупрот овој казни и њеним одликама, забрана управљања моторним возилом као мера безбедности чија је сврха, поред опште сврхе

¹ Nouveau Code pénal, mode d'emploi, „Documents“ dirigé par J.C. Zyliberstein, Paris, 1993, стр. 204, 207 и 208

² Revue de droit Hongrois, бр. 1-2/1980, стр. 39

³ Valle Muniz J.M., Morales Garcia O., Fernandes Palma R., Código penal y Leyes Penales Especiales, Editorial, 1997, стр. 127 и 129

⁴ Código Penal, 3. edicao, Coimbra Editora, 1997, стр. 72

⁵ Бабић М., Филиповић Љ., Марковић И., Рајић З., Коментари кривичних (казних) закона у Босни и Херцеговини, књига II, Сарајево, 2005, стр. 1380

⁶ Народне новине, Службени лист Републике Хрватске, бр. 110/1997, стр. 3471

⁷ Службен весник на Република Македонија, бр. 37/1996, стр. 1529

⁸ Службени лист Републике Црне Горе, бр. 70/2003, стр. 9

⁹ Schönke A., Schröder H., Strafgesetzbuch, Kommentar, 18. Auflage, Verlag C. H. Beck, München, 1976, стр. 508

¹⁰ Uradni list Republike Slovenije, бр. 63/1994, стр. 3458

¹¹ Стојановић З., Кривично право, општи део, Београд, 2005, стр. 276

свих кривичних санкција, „да се отклоне стања или услови који могу бити од утицаја да учинилац убудуће не врши кривична дела“, има искључиво превентивни карактер и њоме се не остварује репресија нити генерална превенција, због чега су и услови за њену примену друкчије одређени у складу са сврхом која се применом ове санкције треба да оствари. Доследно томе, они су одређени уже него када је у питању казна одузимања возачке дозволе, јер је и сама сврха ове мере безбедности ограничена на уже одређене циљеве који њеном применом треба да се постигну.

Кривични законик је, с обзиром на овакав однос ових двеју санкција, предвидео да се казна одузимања возачке дозволе не може изрећи заједно са мером безбедности забране управљања моторним возилом. Оваква одредба поставља питање која ће се од ове две санкције изрећи у случајевима када постоје услови за изрицање и једне и друге. Кривични законик у том смислу није ништа одредио, а из саме законске одредбе да се ове две санкције не могу заједнички изрећи не може се извести јасан закључак о овом питању. Чини се да би у таквим случајевима било прихватљивије да суд изрекне забрану управљања моторним возилом као меру безбедности, јер су услови за њено изрицање уже одређени, а њено извршење, практично, у датом случају може деловати и на плану генералне превенције, као и због тога што се ова мера безбедности може изрицати у дужем трајању него казна одузимања возачке дозволе. Ово схватање прихваћено је и у нашој кривичноправној теорији.¹²

Трајање казне одузимања возачке дозволе, према Кривичном законнику, је од једне до три године. Законик није одредио да ли се ова казна изриче на пуне године, месеце или дане, па се може узети да се она може изрећи у сваком трајању између једне и три године.

Време трајања ове казне рачуна се од дана правоснажности пресуде којом је ова казна изречена, али се чини да би било прецизније трајање ове казне рачунати од дана када је возачка дозвола одузета. Ако је казна одузимања возачке дозволе изречена уз казну затвора, време које је осуђени провео на издржавању казне затвора не урачунава се у време трајања казне одузимања возачке дозволе.

Казна одузимања возачке дозволе може се изрећи и као главна и као споредна казна. Као главна казна она се може изрећи само за кривична дела за која је прописана казна затвора у трајању до две године, уколико су испуњени општи услови који се иначе траже за њено изрицање. Законик не говори ништа о томе да ли се она може изрећи и за кривична дела за која је прописана само новчана казна, али се, по логици ствари, може узе-

¹² Стојановић З., Коментар Кривичног законика, Београд, 2006, стр. 199

ти да се она може самостално изрећи и за та дела, с обзиром на то да је новчана казна блажа од казне затвора, те да су дела за која је прописана новчана казна лакша од оних за која је прописана казна затвора.¹³ Као споредна казна она се може изрећи уз сваку другу главну казну (затвор, рад у јавном интересу, новчану казну), уколико су испуњени општи услови за њено изрицање, и то без обзира на висину прописане или изречене главне казне.

Општи услов за изрицање казне одузимања возачке дозволе је да је моторно возило коришћено у вези са извршењем или припремањем учињеног кривичног дела. Иако ова казна по својој природи упућује на кривична дела против безбедности јавног саобраћаја, за која се она најчешће и везује у кривичним законима који је предвиђају (на пример КЗ Немачке,¹⁴ КЗ Мађарске,¹⁵ КЗ Словеније¹⁶), Кривични законик је могућност њене примене поставио знатно шире, везујући је за коришћење моторног возила у вези са извршењем или припремањем кривичног дела. Ова одредба није довољно прецизна и може се веома широко тумачити. У вези са тим постављају се два питања: о ком моторном возилу се ради и шта се све подразумева под коришћењем моторног возила при извршењу кривичног дела. У том смислу Законик није ближе одредио о којим моторним возилима је реч када се утврђује коришћење моторног возила, али се може претпоставити да су у питању она моторна возила на чије управљање се односи возачка дозвола која се одузима. С обзиром на употребљени израз возачка дозвола, који се односи на моторна возила у путном (друмском) саобраћају, могло би се закључити да моторна возила у железничком, воденом и ваздушном саобраћају нису у питању код изрицања ове казне.

Законик није предвидео да ли ова казна може да се односи само на дозволу за ону врсту и категорију возила у коју спада возило које је коришћено при извршењу или припремању кривичног дела, или за све категорије возила (аутомобил, камион, аутобус, мотоцикл, трактор), што би убудуће законом требало одредити, при чему треба имати у виду и могућност да учинилац има возачку дозволу једне категорије, а да је при извршењу или припремању кривичног дела користио возило друге категорије. Међутим, ако се има у виду законско тумачење појма моторног возила, онда се под моторним возилом сматра „свако саобраћајно средство на моторни погон у сувоземном, воденом и ваздушном саобраћају“ (чл. 112, ст. 25 КЗ), па би се, у том смислу, код изрицања ове казне могло имати у виду

¹³ Стојановић З., Коментар Кривичног законика, Београд, 2006, стр. 199

¹⁴ Schönke A., Schröder H., op. cit., 1976, стр. 509

¹⁵ Revue de droit Hongrois, бр. 1-2/1980, стр. 39

¹⁶ Uradni list Republike Slovenije, бр. 63/1994, стр. 3458

коришћење свих врста возила на моторни погон, односно и одузимање дозвола за управљање моторним возилима свих врста. Можда би било корисно предвидети да се ова казна, зависно од случаја, може односити на сва моторна возила одређене врсте, као што је то предвиђено, на пример, Кривичним закоником Француске, који, уствари, предвиђа две овакве казне, одузимање возачке дозволе (чл. 131-6, т. 1) и забрану вожње одређених возила (чл. 131-6, т. 2), обе са могућношћу трајања до пет година.¹⁷

Недовољно је прецизан и термин „коришћење при извршењу или припремању кривичног дела“.¹⁸ Тако би се могло узети да се ова казна може применити када су у питању саобраћајна дела, али и многа друга при чијем је извршењу или припремању могућа употреба моторног возила. Ту би могла спадати сва кривична дела при чијем извршењу је моторно возило било коришћено као средство (убиство или телесна повреда помоћу моторног возила, отмица, превоз лица у ропском односу, недозвољен прелаз државне границе, кријумчарење), али и сва друга при чијем је извршењу или припремању на други начин коришћено моторно возило.

Уколико се ради о коришћењу моторног возила при извршењу или у вези са извршењем кривичног дела, онда се то може односити на различите начине коришћења моторног возила, што може водити веома широком тумачењу ове одредбе. Стога је нужно ограничити се само на оно коришћење које је условило, допринело или бар олакшало извршење кривичног дела, док би коришћење моторног возила које није имало такав значај требало третирати као околност без утицаја на примену казне одузимања возачке дозволе.

У вези са тим поставља се питање да ли се као коришћење у овом смислу сматра коришћење возила за довожење на место извршења кривичног дела и коришћење ради удаљавања са тог места. Довожење на место извршења кривичног дела може се сматрати као коришћење при извршењу или припремању кривичног дела ако је оно у функцији лакшег извршења дела, односно ако има извештан значај као допринос извршењу или припремању. Коришћење возила ради удаљења са места извршења дела у функцији је бекства учиниоца после извршеног дела и доприноси отежавању откривања учиниоца или одношењу са места извршења средстава којима је дело извршено или ствари које су прибављене извршењем дела, због чега се и може сматрати као коришћење у вези са извршењем кривичног дела.

¹⁷ Nouveau Code pénal, mode d'emploi, „Documents“ dirigé par J.C. Zyliberstein, Paris, 1993, стр. 204

¹⁸ Јовашевић Д., Кривично право, општи део, Београд, 2006, стр. 217

У вези са појмом коришћења моторног возила поставља се и питање да ли коришћење постоји само ако је извршилац дела у конкретном случају управљао моторним возилом или и ако је користио возило тако што га је други возио. Чини се да би се, поред случаја када је извршилац дела сам возио, могло узети да је користио моторно возило ако је њиме управљао саизвршилац или саучесник у извршењу кривичног дела, док би теже било узети да се ради о коришћењу возила при извршењу или у вези са извршењем кривичног дела ако се ради о коришћењу јавног превозног средства, такси возила или возила којим је управљало лице које није знало за припремање или извршење кривичног дела.

Законик је предвидео ову казну као одузимање возачке дозволе из чега се може закључити да се она може изрећи само ономе ко такву дозволу има. Међутим, постоји могућност да учинилац кривичног дела није имао возачку дозволу у време коришћења возила при извршењу или у вези са извршењем или припремањем кривичног дела, па се поставља питање да ли одузимање возачке дозволе по својој природи значи и забрану добијања дозволе за време трајања ове казне. Према једном схватању, казна одузимања возачке дозволе не може се изрећи лицу које нема возачку дозволу,¹⁹ док, према другом одузимање возачке дозволе обухвата, у логичком смислу, и забрану њеног стицања за време трајања изречене казне.²⁰ Друго схватање је прихватљивије јер је суштина ове казне да осуђени у одређеном времену не сме да управља моторним возилом, док је само одузимање дозволе само лакша техника контроле да ли осуђени у току трајања казне поступа супротно њеној садржини. Забуну ствара назив ове казне који је од стране законодавца вероватно коришћен само зато да би се по називима направила разлика између ове казне и мере безбедности забране управљања моторним возилом.

Уколико учинилац кривичног дела има страну возачку дозволу појављује се и проблем извршења ове казне пошто се страна возачка дозвола не може одузети. Постоји схватање да се у оваквим случајевима казна одузимања возачке дозволе не може изрећи,²¹ док се према другом схватању ова казна може изрећи с тим да у оваквим ситуацијама она практично значи забрану коришћења стране возачке дозволе на територији наше земље.²² Друго схватање чини се прихватљивијим, јер више одговара природи и суштини казне одузимања возачке дозволе, а исти проблем је у овом сми-

¹⁹ Лазаревић Љ., Коментар Кривичног законика Србије, Београд, 2006, стр. 184

²⁰ Стојановић З., Коментар, стр. 200

²¹ Лазаревић Љ., *op. cit.*, стр. 184

²² Стојановић З., Коментар, стр. 200

лу изричито законски решен када је у питању изрицање мере безбедности забране управљања моторним возилом (чл. 86, ст. 5 КЗ).

Проблем код казне одузимања возачке дозволе представља и случај када је учинилац кривичног дела коме би требало изрећи ову казну по занимању возач моторног возила, коме би, у случају изрицања ове казне, наступила немогућност вршења свог занимања, што би казни одузимања возачке дозволе дало и једну сасвим другу димензију и изазвало додатне тешке последице за осуђеног. Законик за овај проблем не даје никакво одређено решење, очигледно препуштајући суду да га решава по својој процени. Стога би било добро да се ово питање изричитим законским одредбама реши, при чему, свакако, не би било довољно да се у том смислу предвиди одредба слична оној која је постојала у чл. 68, ст. 2 Основног кривичног закона у вези са изрицањем мере безбедности забране управљања моторним возилом, према којој је суд при изрицању ове мере безбедности дужан да узме у обзир „да ли је учинилац по занимању возач моторног возила“. Ова одредба је била неодређена и недовољно јасна због чега је у новом Кривичном законнику оправдано изостављена, али уместо ње није дата друга, одређенија, чијом би се применом овакви случајеви на адекватан начин решавали. Стога би овај проблем свакако требало на одређени начин решити, како у вези са изрицањем мере безбедности забране управљања моторним возилом, тако и код казне одузимања возачке дозволе.

Казна одузимања возачке дозволе је временска казна чијим извршењем се лицу коме је изречена уствари забрањује да управља моторним возилом, при чему је само одузимање дозволе само технички начин спречавања да врши вожњу. Протеком времена за које је ова казна изречена осуђеном се одузета возачка дозвола враћа, с обзиром да је била одузета само за време колико је трајало извршење казне. Прописивањем ове врсте казне Кривични законик није предвидео и поништавање возачке дозволе са забраном њеног поновног стицања за одређено време, какав модел ове казне постоји у упоредном праву, на пример у Кривичном законнику Француске (чл. 131-6, т. 3)²³, који се разликује од решења у нашем Кривичном законнику по томе што се осуђеном по протоку времена казне не враћа одузета дозвола, већ само може да је поново стиче. Иначе, Кривични законик Француске познаје и казну суспензије возачке дозволе до три године, сличну казни одузимања возачке дозволе у нашем кривичном праву.

Законик није решио ни како ће се замењивати ова казна ако није изречена на пуне године (односно ако неизвршени део ове казне не износи пу-

²³ Nouveau Code pénal, mode d'emploi, „Documents“ dirigé par J.C. Zyliberstein, Paris, 1993, стр. 204

не године). У том случају су могућа два решења: да се свака започета година казне одузимања возачке дозволе замењује са месец дана затвора, или да се пуне године замене са по месец дана затвора и вишак преко пуне године замени казном затвора у трајању које би се одредило сразмерно према пропорцији: једна година одузимања возачке дозволе - месец дана затвора, што би износило одређени број дана. Ово друго решење, иако сложеније, очигледно је правичније.

Казна одузимања возачке дозволе се свакако може изрећи и за кривична дела у стицају ако су испуњени општи услови који се траже за њено изрицање. Међутим, Законик није дао никакве одредбе о одмеравању ове казне за кривична дела у стицају, што отвара више питања која се о томе могу појавити у пракси и за која треба пронаћи одговарајућа решења. Прво од ових питања је како одмерити јединствену казну одузимања возачке дозволе ако је суд за више кривичних дела у стицају појединачно утврдио ову казну. Чини се да би најбоље решење било да се код ове казне, као и код новчане казне, а и казне рада у јавном интересу, јединствена казна утврђује по систему кумулације, тј. сабирањем појединачно утврђених казни. Што се тиче максимума који јединствена казна код ове врсте казни не би смела да пређе, он би могао бити три године, колико је и иначе општи максимум ове казне, а што би одговарало и решењима која су предвиђена у погледу свих других казни које постоје у нашем Кривичном законнику. Ипак, у вези са тим се појављују и нека друга питања која траже одговарајућа решења која у Законнику нису дата. Пошто се ова казна може изрицати и као главна и као споредна казна, то њено одмеравања за кривична дела у стицају зависи и од тога. Тако, ако би суд ову казну утврдио као споредну за више од кривичних дела у стицају, те казне би, по систему кумулације, требало да споји у једну споредну казну (не преко њеног општег максимума, тј. преко три године) и њу изрекне уз одмерену јединствену главну казну. Ако суд ову казну утврди за неко кривично дело као главну, а за неко као споредну казну, суд би, такође, обе казне спојио у јединствену казну одузимања возачке дозволе и исту изрекао као споредну казну уз другу главну казну утврђену за остала кривична дела (за која није утврђена казна одузимања возачке дозволе, или за која је ова казна утврђена као споредна казна, а друга казна је изречена као главна казна). Ако је суд за једно или више кривичних дела у стицају утврдио ову казну као главну, а за друга дела казну затвора или рада у јавном интересу, казна одузимања возачке дозволе морала би се изрећи као споредна, уз неку од ових главних казни. Проблем би настао ако би суд за нека од дела у стицају као главну утврдио новчану казну, а за нека одузимање возачке дозволе, јер би се морало одредити коју од ове две утврђене главне казне из-

рећи као главну, а коју као споредну казну. Чини се прихватљивијим да се предност да новчаној казни да она буде изречена као главна казна.

Законик ништа не говори о казни одузимања возачке дозволе ни у одредбама о одмеравању казне осуђеном лицу, иако се и у овој проблематици могу појавити нека питања у вези са казном одузимања возачке дозволе, на пример ако је неком лицу за учињено кривично дело изречена казна одузимања возачке дозволе као главна казна, па пре њеног извршења осуђени изврши ново кривично дело, или буде откривено да је раније учинио неко друго кривично дело, за које суд такође утврди одузимање возачке дозволе, да ли ће и у оваквом случају применити правила о одмеравању казне за кривична дела у стицају, што може дати различит резултат у погледу могућности трајања ове казне, тако да би се могло поставити питање да ли кумулација са раније изреченом казном може бити највише три године, или казна која би била изречена за ново или новооткривено дело, независно од примене правила о одмеравању казне за кривична дела у стицају, може бити толика да би њено сабирање са раније изреченом казном могло износити и више од три године. У том смислу, прво решење могло би бити прихватљивије, с обзиром да се овакво решење углавном прихвата у таквим ситуацијама и када су у питању друге врсте казни.

Законик, такође, није ништа прописао ни у погледу урачунавања притвора или раније казне у казну одузимања возачке дозволе, ако за кривично дело које је у питању суд утврди казну одузимања возачке дозволе као главну казну. Иако оваква ситуација ретко може настати, она, ипак, није немогућа, па би било правично да се у оваквим случајевима време проведено у притвору, или ранија казна за исто дело на неки начин урачуна у казну одузимања возачке дозволе, макар само за онолико времена за колико је био у притвору, јер за то време није могао да користи возачку дозволу, а могла би се прихватити и пропорција из чл. 53, ст. 4 КЗ (једна година одузимања возачке дозволе једнако месец дана затвора).

У вези са казном одузимања возачке дозволе за кривична дела у стицају може се појавити и проблем ако суд за неко од кривичних дела у стицају утврди казну одузимања возачке дозволе, а за друго кривично дело одлучи да би требало изрећи меру безбедности забране управљања моторним возилом, коју ће од тих санкција суд изрећи, с обзиром да се према изричитој одредби члана 53, став 3 КЗ, казна одузимања возачке дозволе не може изрећи заједно са мером безбедности забране управљања моторним возилом. Пошто се тешко може тумачити да се ова одредба не односи на случајеве када је у питању стицај кривичних дела, онда би се морало одредити којој би се од поменуте две кривичне санкције дала предност да само она буде изречена. Чини се да би оправданије било дати предност

мери безбедности која се може изрећи у дужем трајању (до пет година) и која се не може заменити другом мером безбедности, него казни одузимања возачке дозволе чије је максимално трајање краће (до три године) и уместо које суд може изрећи и неку другу казну. Незгодно је код овог решења то што би суд већ утврђену казну (али пре њеног изрицања) требало да замени другом казном која се за то дело може изрећи, због тога што је у односу на друго кривично дело оценио да треба изрећи меру безбедности, али би још незгодније било да због утврђене казне одузимања возачке дозволе суд не изрекне меру безбедности забране управљања моторним возилом, која, по Кривичном законнику, може да траје и дуже од казне одузимања возачке дозволе.

У вези са извршавањем ове казне, Кривични законик је предвидео да ће, ако учинилац за време њеног трајања управља моторним возилом, суд ову казну заменити казном затвора, тако што ће једну годину одузимања возачке дозволе заменити за месец дана казне затвора. Законик, међутим, није овом одредбом решио да ли ће се при овој замени узети у обзир само преостали, неизвршени део казне одузимања возачке дозволе или ће се цела изречена казна заменити казном затвора, што остаје као отворено питање, иако се из законске формулације „суд ће казну одузимања возачке дозволе заменити...“ може извести закључак да се у овом случају ради о казни коју је суд изрекао, а не о њеном још неизвршеном делу.

Имајући у виду изнете карактеристике казне одузимања возачке дозволе, као нове казне у систему кривичних санкција у нашем кривичном праву, као и бројне проблеме који се у вези са њеним прописивањем појављују у новом Кривичном законнику, може се закључити да је она прихватљива посматрано са становишта повећања броја казни и ширења могућности индивидуализације казни и као још једна алтернатива казни затвора у извесним случајевима. Међутим, очигледно је да одредбе о овој казни треба детаљније разрадити, у значајној мери допунити, па у извесној мери и изменити (услови за њено изрицање), како би се омогућила њена адекватна примена, а тиме и потпуније остваривање сврхе кажњавања која се од примене ове казне очекује.

SUSPENSION OF DRIVING LICENCE

Professor Đorđe Đorđević, PhD

Academy of Criminalistic and Police Studies, Belgrade

Summary: Suspension of driving licence is a new punishment in the Criminal Code of the Republic of Serbia which hasn't existed in our criminal legislation up until now. However, it is not new in comparative criminal law, because certain contemporary criminal codes already foresee it under different names, for example French Criminal Code, Hungarian Criminal Code, Spanish Criminal Code and Portuguese Criminal Code, while some foresee it as both punishment and security measure, as in the cases of German Criminal Code, Slovenian Criminal Code, and our Criminal code. Parallel existence of driving licence suspension and security measure of ban on driving a motor vehicle in our Criminal Code requires determination of differences in concept and content between these two criminal sanctions. This difference has to be sought in purpose of implementation one or the other sanction and in conditions for their pronouncement. Given the relationship between these two sanctions, the Criminal Code foresees that the suspension of driving licence can not be pronounced together with the security measure of ban on driving a motor vehicle.

Suspension of driving licence may be pronounced both as principal and as secondary sanction. It may be pronounced as principal punishment for criminal offences punishable by imprisonment of up to two years, and it may be pronounced as secondary punishment together with any other principal punishment (imprisonment, community service, fine). Duration of the penalty may not be less than one nor more than three years, and general condition for its pronouncement is that a motor vehicle was used for preparation or commission of an offence. Although this punishment by its nature refers to criminal offences against public traffic safety, the Criminal Code has set the possibility of its use much wider, connecting it to the use of motor vehicle in preparation or commission of a criminal offence, which can be interpreted very broad.

It could be concluded that this punishment is acceptable, observing the increase in number of punishments and expanding possibilities of their individualisation, and also as another alternative to imprisonment in particular cases. However, considering numerous problems regarding its prescription and implementation in practice, it is evident that provisions on this punishment should be worked out, altered and amended in more details, in order to provide its adequate use, and hence accomplishment of the purpose of punishment.